



31 let SLOVENSKEGA EKOLOŠKEGA GIBANJA

ZVEZA EKOLOŠKIH GIBANJ SLOVENIJE - ZEG

Cesta krških žrtev 53,8270 Krško

GSM : 064 253 580

E-pošta: zogslo20@gmail.com

Spletna stran: <https://bistra.si/gospodarno-in-odgovorno>

www.zeg.si

Matična številka: 1679139

Številka : 95 / 23

Datum: 11.7.2023

DELO, uredništvo sobotne priloge

PP 29

ZADEVA : ODGOVOR ZEG

Jedrska energija? Res je čas za temeljit pogovor, DELO , 24. junija 2023

Veseli smo, da smo dočakali začetek dialoga o jedrski energiji. Do zdaj je bil slišan le monolog zagovornikov jedrske energije. V času obiska predsednika vlade v NEK in o tej priložnosti organiziranega javnega posveta MO Krško na temo prihodnosti jedrske energije v Sloveniji (dne 16.6.2023) nismo prišli do besede. Povabljeni le dva dni prej na enostransko organiziran posvet nismo mogli ustno predstaviti naših stališč, zato smo dan prej pisno naslovili panelistom (dr. Robertu Golobu, ministru Bojanu Kumru, dr. Dejanu Paravanu, Gorazdu Pfeifru in županu MO Krško) 19 konkretnih pisnih vprašanj. Kljub obljubi resornega ministrstva, do danes še nismo prejeli pisnih odgovorov na zastavljena vprašanja.

Med velikimi zagovorniki JEK II je tudi Vladimir Ražen, ki je verjetno po pomoti zašel v to rubriko . Ne pove nič konkretnega, le to, da drugače razmišljajoči do gradnje JEK II nimajo pojma o energetiki in jedrski energiji in peljejo Slovenijo ter EU naravnost v kameno dobo. To so pogosta razmišljanja projedrskih aktivistov, ki dodajo še bojazen bivanja s svečami v jamah. Glede njegovega reka“ Le čevlje sodi naj kopitar“ pa ga lahko pomirimo.

Zveza ekoloških gibanj Slovenije-ZEG, nevladna okoljska organizacija (ima status društva v javnem interesu po ZVO in stranke v postopku priprave CPVO NEPN in NPVO) aktivno deluje na področju ionizirnih sevanj in delovanja NE Krško že od davnega leta 1992 (ustanovitev

društva SEG/pozneje zveze ZEG). Smo skoraj edina okoljska NVO, ki stalno in redno spremlja dogajanja na področju jedrske varnosti v Sloveniji (www.zeg.si).

Nova spoznanja na področju rabe jedrske energije bi nas morala zaskrbeti. Zadeve so danes drugačne kot pred več kot pol stoletja, ko se je Jugoslavija pridružila jedrskim državam. Takrat smo naivno verjeli, da bo znanost hkrati z rabo jedrske energije pravočasno našla tudi trajno odlaganje jedrskih odpadkov. Vendar ni.

Zavezujoč je cilj doseganja podnebne nevtralnosti do leta 2050. Kot vmesni korak k podnebni nevtralnosti je EU določila, da bo do leta 2030 zmanjšala emisije za vsaj 55 %. Recept je preprost: zmanjšati celotno rabo energije, umazano fosilno in tvegano jedrsko energijo pa nadomestiti z obnovljivimi viri energije. Sonaravno.

Opuščanje fosilnih in jedrskih virov energije ter prehod na obnovljive vire energije mora biti hitro, dokončano do leta 2050, vendar uravnoreženo. V največji meri je treba uporabljati obstoječo, zgrajeno in delujočo infrastrukturo. Prioritete naj imajo tehnologije, ki ob najmanjših stroških najhitreje povrnejo naložbo.

Energetske neodvisnosti ne bomo dosegli z gigantsko nuklearko. Nova jedrska elektrarna bi pomenila popolno odvisnost od uvoza, tako tehnologije, opreme in goriva. Domači bi bili le hladilna voda, z radioaktivnimi odpadki obremenjen prostor in jedrski hazard. Prava pot pomeni zmanjšanje rabe energije, rabo vseh primernih obnovljivih virov energije in hrambo/pretvorbo energije, to so vodna energija, veter, sonce, aerotermalna, hidrotermalna in geotermalna energija, biomasa, plin, pridobljen iz odpadkov, plin iz naprav za čiščenje odplak, bioplin

Razprava o oskrbi z energijo naj bo priložnost za resen premislek in odločitev, kako v Sloveniji pravočasno, pravično in vključujoče uporabiti rešitve za ustavitev globalnega segrevanja. Poudarek mora biti na zmanjšanju rabe energije in na prehodu na domače, trajne, obnovljive vire energije. Nosilci te javne razprave pa ne smejo biti lobisti jedrske energije. Seveda se v razpravi ne bomo izognili jedrski energiji, vendar brez povečevanja in zavajanja, kot do zdaj. V vrednotenju tehnologij je treba upoštevati vse stroške in emisije, tudi skrite stroške odlaganja jedrskih odpadkov.

Pozivamo Vlado RS, da odpre in vodi široko strokovno razpravo o nacionalni oskrbi z energijo, ki naj se zaključi z referendumom. Pogoji za referendum morajo biti enakovredni in enakopravni za obe strani.

Le na ta način bo prišlo do večjega zaupanja med krajani, NVO, stroko in državo. To bi pripomoglo hitrejšemu reševanju NIMBY, NIMET efektov.

Za Zvezo ekoloških gibanj Slovenije-ZEG

Predsednik

Karel Lipič, univ.dipl.ing.

-